

Uudenmaan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän kokous 1/2025

Aika: 13.5.2025 klo 12.15–14.30

Paikka: HSY Blominmäen jätevedenpuhdistamo, Blominmetsäntie 11, Espoo
+ videokokous (Teams)

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaus ja esittäytymiskierros

Uudenmaan ELY-keskuksen Vesistöyksikön päällikkö Tero Taponen avasi kokouksen ja käytiin esittäytymiskierros. Uudenmaan ELY-keskuksen Y-vastuualueen johtaja Mikko Kantokari on yhteistyöryhmän puheenjohtaja, mutta Tero Taponen toimi sijaisena kokouksessa. Mari-Anna Närhi toimi tässä kokouksessa sihteerinä.

Yhteistyöryhmän jäsenten muutoksia ei käyty kokouksessa läpi, mutta ennen kokousta sähköpostitse on saatu tieto, että Metsäkeskuksen Mika Salmen tilalle varsinaiseksi jäseneksi siirtyy Riikka Otsamo ja varajäseneksi on tullut Hanna Korpinen. Neste Oyj:n Outi Piiraisen tilalle on tullut Juha Heijari. Tanja Lamminmäki Uudenmaan liitosta on varsinaisena jäsenenä Kaarina Raution jäätyä eläkkeelle.

2. Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Työjärjestys hyväksyttiin.

3. HSY:n esitys: Blominmäen jätevedenpuhdistamon toiminta ja tulevia näkymiä toimintakentällä

Maria Valtari kertoi HSY:n vesihuollosta, Blominmäen jätevedenpuhdistamosta, puhdistustuloksen kehityksestä ja jätevedenpuhdistuksen kehityshankkeista. Esitys on muistion liitteenä.

HSY:n Blominmäen jätevedenpuhdistamo on louhittu kallion sisään Espoon Blominmäkeen ja otettu käyttöön vuonna 2022. Korvannut Suomenojan puhdistamon. Kokonaisvirtaama keskimäärin 100 000 m³/d eli 37 milj. m³/a. Puhdistustulos maailman huipputasoa, fosforinpoisto yli 96 % ja typenpoisto yli 90 %. Kapasiteetti on tällä hetkellä 500 000 asukkaan jätevesille ja mahdollisuus laajentaa 1 milj. asukkaan tarpeisiin.

Puhdistukseen käytetään biologiskemiallista menetelmää, jonka sivutuotteena syntyy lietettä sekä biokaasua. Blominmäessä käsitelty jätevesi hygienisoidaan tarvittaessa

UV-käsittelyllä. Liete jatkojalostetaan mullaksi Metsäpirtin kompostointikentällä Si-poossa. Kaasu hyödynnetään energian lähteenä.

Typpikuorma vesistöön vähentynyt Blominmäen puhdistamon käyttöönoton myötä. HSY on tehnyt Green deal-sitoumuksen ja tavoite on vähentää ravinnekuormitusta edelleen.

Uusi yhdyskuntajätevesidirektiivi hyväksytty viime vuoden lopulla. Sen myötä jäteveden-käsittelyn typenpoistovaatimus kiristyy, haitta-aineiden poisto viim. vuonna 2045 (lää-keainejäämät, kosmetiikkateollisuus, orgaaniset haitta-aineet, torjunta-aineet).

4. Vesienhoidon suunnittelun eteneminen v. 2025–2026

Harri Aulaskari, Jaana Marttila, Annukka Vähä-Vahe ja Antti Mäntykoski kertoivat vesienhoidon suunnittelun etenemisestä. Esitys on muistion liitteenä.

Muutokset pintavesien luokittelussa edelliskausiin verrattuna:

- Ekologisen tilan luokan määräytyminen heikoimman biologisen laatutekijän mukaan, eli one out all out -periaate. Alustavan arvion mukaan luokka heikkenee monella vesimuodostumalla.
- Hydrologis-morfologisen tilan laskentaperiaate on muuttunut edellisestä kaudesta, minkä vuoksi hymo-tila joiltain osin aiempaa parempi. Hydrologis-morfologinen tila voi laskea kokonaistilan vain erinomaisesta hyvään.

Pohjavesien osalta riskitekijöiden arvio on kesken, noin 60 % alueista on käyty läpi. Ihmistoiminta näkyy voimakkaasti pohjavesissä. Uusia riskialueita on tulossa lisää noin 25–30 kpl, sillä pohjavesitietojärjestelmään (povet) on saatu runsaasti uusia vedenlaatutuloksia. Suurimmat riskitekijät ovat liikenne ja tienpito ja pilaantuneet maa-alueet sekä ns. vanhat synnit.

Pohjavedet ovat tällä hetkellä määrälliseltä tilalta hyvässä kunnossa. Määrälliseen tilaan vaikuttavat eniten liiallinen vedenotto ja muodostumisalueiden pinnoittaminen. Pohjavesien määrällisen ja kemiallisen tilan arvio tehdään riskialueiksi nimetyille pohjavesialueille. Riskialue luokitellaan joko hyvään tai huonoon tilaan 9 erilaisen tilates-tin perusteella.

Toimenpiteiden suunnittelua yhtenäistetään aiemmasta. Toimenpiteiden suunnittelun ohjeistus tarkistetaan vuoden 2025 aikana. Sidosryhmille mahdollisuus kommentoida ohjeita loppuvuodesta 2025. Toimenpiteiden suunnittelu käynnistyy 2026 alussa. Alueellisia yhteistyöryhmillä tärkeä rooli toimenpiteiden mitoituksessa ja kohdentamis-sessa. Valtakunnalliset ohjauskeinot päivitetään 2026 ja ja kuuleminen käynnistyy loppuvuonna 2026.

Keskustelua:

- Voidaanko pintavesien ekologisen tilan luokittelussa käyttää harkintaa. Esi-merkkinä Vaaksinjärvi, jossa pohjaeläintutkimuksen perusteella tila olisi huono. -Kyllä, voidaan käyttää harkintaa myös jatkossa.
- Mikä on Uudellamaalla tilanne tekopohjavesien osalta? -Jonkin verran on te-kopohjavesialueita.
- Miten on mahdollista, että ehdottomasta pohjavesien pilaamiskiellosta huoli-matta tulee uusia riskialueita ja mitkä keinot ovat näiden ehkäisemiseksi? - Vastakkain voivat olla eri tarpeet, esimerkiksi pohjavesien

suolaantumisongelmissa painaa ihmisten turvallisuus. Kloridille on muita vaihtoehtoja ja pohjavesisuojuuksia voidaan tehdä, mutta ne ovat kalliita. Jos olisi riittävästi rahaa ja resursseja niin pohjavedet olisivat puhtaammat.

- Mitä voidaan tehdä, jos pohjavesitarkkailussa havaitaan haitta-aineita? -Voitetaan tehdä puhdistamista, mutta keinot ovat vähissä.
- Mitä jos kunta kaavoittaa vastoin pohjavesien suojeluperiaatteita? -Kaavoituksella tulee ohjata pois kaikki likaava toiminta. Kaavoitusmääräysten tulisi olla tarkkoja. Kaavoitus on tärkeä keino nimenomaan ennaltaehkäisyssä.
- Millä tavoin luokittelussa otetaan uutta aineistoa käyttöön? -Pohjavesien osalta käytetään vuosien 2019–2025 dataa. Pintavesien osalta käytetään vuosien 2017–2023 dataa ja tulokset vedetään yhteen. Vesistöissä, joita seurataan kerran kuudessa vuodessa, käytetään apuna myös uusia tietoja.

5. Aluehallinnon uudistus ja sen vaikutukset vesien- ja merenhoitotyöhön

Mikko Kantokari kertoi aluehallinnon uudistuksesta ja sen vaikutuksesta vesien- ja merenhoitotyöhön. Esitys on muistion liitteenä.

Uudistuksessa ympäristön lupa- ja valvontatehtävät siirtyvät perustettavaan Lupa- ja valvontavirastoon. Elinvoimakeskuksia perustetaan kymmenen. Uudet virastot aloittavat toimintansa vuoden 2026 alussa.

Vesien- ja merenhoito on lupa- ja valvontaviraston ympäristöosaston yhdessä yksikössä, mutta työtä tehdään läpileikkaavasti eri yksiköiden välillä.

Elinvoimakeskuksissa vesien hyvän tilan edistäminen on yhtenä tehtävänä. Yhteistyö elinvoimakeskusten ja LVV:n välillä on tärkeää ja virastojen kesken on vahva synergia. Vesiensuojelua edistäville hankkeille tullaan myöntämään rahoitusta myös jatkossa. Sidosryhmät, kumppanit ja verkostot ovat aivan keskeisiä tahoja vesienhoidossa ja työtä tehdään myös jatkossa yhdessä.

Vesienhoidon yhteistyöryhmän toiminta jatkuu pienin muutoksin (LVV:sta ja elinvoimakeskuksista nimetään edustajat ryhmään). Tämä on Vuoksen ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueiden ohjausryhmien näkemys ja varmistuu myöhemmin.

Valtion aluehallinnon uudistusta voi seurata tällä sivustolla: <https://vm.fi/aluehallintouudistus>

6. Muut asiat

Muita asioita käytiin läpi lyhyesti.

- Vesienhoidon sitovia ympäristötavoitteita ja poikkeuksia koskevat lakimuutokset voimaassa 2025 alusta. Vesienhoitoasetuksen tarkistustyö on käynnissä. Tulossa lausunnoille lähiaikoina. Poikkeusten soveltamista koskevaa ohjeistusta suunnitteilla sekä viranomaisille että toiminnanharjoittajille.
- EU-komissio käynnisti 3.10.2024 Suomea koskevan rikkomusmenettelyn. Suomen lainsäädännössä tulisi komission mukaan olla vesiä koskevien lupien säännöllistä tarkistamista koskeva velvoite. Komission mukaan lupien tarkistamisväli ei saisi olla enempää kuin 12 vuotta. Suomi on lähettänyt komissiolle vastauksen, jossa se kiistää komission väitteet. Komissio on Suomen mukaan mennyt vaatimuksissaan pidemmälle kuin direktiivi vaatii. Seuraavaksi odotellaan komission vastausta ja mahdollista EU-tuomioistuimen käsittelyä.

- Valtioneuvoston asetus pohjaveden suojeluun myönnettävästä valtionavustuksesta tarkoitus tulla voimaan 1.7.2025.
- Toimenpiteiden toteutuksen edistäminen:
 - Vesien- ja merenhoidon avustusrahoja Uudellemaalle esitettyä vähemmän. Avustuspäätöksiä valmistellaan parhaillaan.
 - ACWA-Life hankkeesta odotetaan päätöstä kesäkuussa.
 - Meneillään olevan kauden ”laahaavien” toimenpiteiden tarkastelu tekeillä ELYissä, pohditaan keinoja niiden edistämiseen.
- Tulossa olevia tilaisuuksia:
 - Valtakunnallisen vesistökunnostusverkoston vuosiseminaari ja maatalouden vesien- ja ympäristönsuojelun neuvottelupäivät, 11.-12.6., hybridi, Turku.
 - Vaikuta vesiin –päivä 27.8., hybridi, Helsinki
 - Metsätalouden vesiensuojelupäivät, syys-lokakuu, etä / hybridi / 2. pvä maasto
 - Ahti-ohjelman sidosryhmätilaisuus, 28.10., hybridi, Helsinki
 - Vesiviljelyn ympäristönsuojelun neuvottelupäivät, lokakuu, hybridi
 - <https://ym.fi/ymparistohallinnon-koulutus-ja-neuvottelupaivat>
 - <https://syke.etapahtuma.fi/Default.aspx?tabid=329>

7. Seuraavasta kokouksesta, kokouspaikasta ja siellä käsiteltävistä asioista päättäminen

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys esitti kiinnostuksensa kutsua yhteistyöryhmän vieraaksi. Kokous voidaan pitää ELY-keskuksen tiloissa Pasilassa koska yhdistyksellä ei ole riittävän suuria kokoustiloja. Kokous pidetään syksyllä, päivämäärästä laitetaan tarkempi kysely lähempänä.

8. Kokouksen päättäminen

Tero Taponen päätti kokouksen.

Liite

Osallistujalista

JAKELU

Yhteistyöryhmän jäsenet ja varajäsenet

Osallistujat, Uudenmaan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän kokous 1/2025

	Läsnä		Läsnä
Puheenjohtaja: Mikko Kantokari Uudenmaan ELY-keskus	x	Tero Taponen Uudenmaan ELY-keskus	x
Kaarina Rautio Uudenmaan liitto		Tanja Lamminmäki Uudenmaan liitto	x
Ilona Joensuu Etelä-Suomen aluehallintovirasto	x	Erja-Riitta Tarhanen Etelä-Suomen aluehallintovirasto	x
Matti Perälä MTK Uusimaa		Asta Sarkki MTK Metsänomistajat, Häme-Uu- simaa	x
Anna Lemström SLC Nyland	x	Maria Munck-Pihlgren SLC Nyland	
Mikko Ortamala KVVY Tutkimus Oy		Janne Pulkka KVVY Tutkimus Oy	
Riikka Otsamo Suomen metsäkeskus		Hanna Korpinen Suomen Metsäkeskus	x
Anna Arnkil Metsähallitus	x		
Juha Heijari Neste Oyj, Porvoo	x	Kirsi Tuominen Sappi Kirkniemi	x
Joni Niiranen Fortum Power and Heat Oy		Mari Virtanen Suomen Kalankasvattajaliitto ry	
Anna Kyytinen Vantaan kaupunki	x	Jari-Pekka Pääkkönen Helsingin kaupunki	
Julia Scheinin Inkoon kunta	x	Maria Degerlund Hangon kaupunki	
Liisa Garcia Keski-Uudenmaan ympäristökes- kus	x	Virve Ståhl Hyvinkään kaupunki	
Jessika Karvinen Sipoon kunta		Maud Östman Loviisan kaupunki	
Jarkko Koskela Lohjan kaupunki	x	Sari Brusila Vihdin kunta	
Päivi Kopra Hyvinkään Vesi	x	Kimmo Rintamäki Nurmijärven Vesi	
Maria Valtari HSY	x	Elina Antila Porvoon vesi	

Anu Oksanen Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry	x	Harri Turtiainen Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry	
Jaana Pönni Länsi-Uudenmaan vesi ja ympä- ristö ry		Jussi Vesterinen Länsi-Uudenmaan vesi ja ympä- ristö ry	x
Juha Niemi Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen ve- sien- ja ilmansuojeluyhdistys	x	Sampo Vainio Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys	
Harri Myllyniemi Suomen luonnonsuojeluliiton Uu- denmaan piiri		Janna Tirronen Suomen luonnonsuojeluliiton Uu- denmaan piiri	
Jouni Simola Virtavesien hoitoyhdistys ry			
Marcus Wikström Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry		Olli Saari Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry	
Terhi Helkala Puolustusvoimat	x	Anna Kralik Puolustusvoimat	
Mikko Koivurinta Varsinais-Suomen ELY-keskus	x	Juhani Salmi Varsinais-Suomen ELY-keskus	
Niko Hytönen Uudenmaan kalatalousalueet		Gabi Lindholm Uudenmaan kalatalousalueet	x
Aki Laitila Uudenmaan Kalatalouskeskus ry		Martti Palojärvi Uudenmaan Kalatalouskeskus ry	x
Antti Mäntykoski Uudenmaan ELY-keskus	x	Jaana Marttila Uudenmaan ELY-keskus	x
Yhteistyöryhmän sihteeri: Tiina Ahokas Uudenmaan ELY-keskus		Johan Sundberg Uudenmaan ELY-keskus	x
Mari-Anna Närhi Uudenmaan ELY-keskus	x	Fredrik Blomfelt Fortum Power and Heat Oy	x
Harri Aulaskari Uudenmaan ELY-keskus	x	Annukka Vähä-Vahe Uudenmaan ELY-keskus	x
Sara Poijärvi Uudenmaan ELY-keskus	x		